

Módszertan

A kutatás-fejlesztés módszertana

A KSH kutatás-fejlesztésre vonatkozó adatgyűjtése – a nemzetközi szervezetek ajánlásainak megfelelően – kiterjed mindazon szervezetekre (kutatóintézetekre, költségvetési szervezetekre, vállalkozásokra, felsőoktatási intézményekre, illetve az ezekben működő tanszékekre, klinikákra, laboratóriumokra), ahol kutatás-fejlesztést végeznek.

Az adatok forrásai a KSH alábbi – az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program 216/2018. (XI. 27.). kormányrendelet alapján elrendelt – éves adatgyűjtései:

- OSAP 1071 sz. Jelentés a kutató-fejlesztő intézetek és az egyéb költségvetési kutatóhelyek kutatási, fejlesztési adatairól, 2019;
- OSAP 1072 sz. Jelentés a felsőoktatási intézményekben működő kutatóhelyek kutatási, fejlesztési adatairól, 2019;
- OSAP 1074 sz. Jelentés a vállalkozások kutatási, fejlesztési adatairól, 2019;
- OSAP 2210 sz. Jelentés a központi állami költségvetésben K+F célra tervezett és kifizetett összegekről.

Az adatok kiegészülnek továbbá az MTA Doktori Tanács Titkársága tudományos fokozattal és címmel rendelkezőkre vonatkozó adataival, valamint a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala adataival.

A felvétel módszertani alapja az Európai Bizottság 995/2012/EU rendelete, illetve a Frascati-kézikönyv. Más ágazati statisztikákkal megegyezően használt fogalmak leírását a „*Munkaügyi statisztikai fogalmak és a Nemzetgazdasági elszámolások rendszere*” című kiadványok tartalmazzák.

Kutatás-fejlesztés:

A kutatás-fejlesztés olyan módszeresen folytatott alkotómunkát jelent, amely a meglévő ismeretanyag bővítésére szolgál – beleértve az emberről, a kultúráról és a társadalomról szerzett ismereteket is –, valamint arra, hogy ezt az ismeretanyagot új alkalmazások kidolgozására használják fel. A kutatás-fejlesztés jellemzői: az alkotás és az újdonság eleme; a tudományos módszerek alkalmazása; új ismeret létrehozása. Típusai: az alap kutatás, az alkalmazott kutatás és a kísérleti fejlesztés.

A megfigyelés köre:

A kutató-fejlesztő helyek a statisztikai megfigyelés számbavételi egységei, azok az egységek, amelyek fő- vagy melléktevékenységként kutatás-fejlesztési tevékenységet folytatnak, függetlenül attól, hogy ezt milyen szervezeti keretek között végzik. A kutatási statisztikában a megfigyelési egység – a felsőoktatási kutatóhelyeket kivéve – megegyezik az önálló gazdasági egységgel.

A K+F-statisztika megfigyelési köre és szervezeti csoportosítása a következő:

Államháztartási (kormányzati) szektor (kutató-fejlesztő intézetek és egyéb költségvetési kutatóhelyek):

A kormányzati szektorba tartozik valamennyi szervezet, amely kutatási-fejlesztési tevékenységet végez, és tevékenységét döntően az állam finanszírozza. Idesoroljuk a kutató-fejlesztő intézeteket, amelyek alaptevékenysége a kutatás- fejlesztés; tevékenységükben a K+F túlnyomó hányadot képvisel, jelentős feladatokat végeznek valamely probléma megoldásában, ellátják valamely tudományterület (tudományágazat, diszciplína) hazai kutatóintézeti művelését és kutatási témái alapján részt vesznek kiemelt programok teljesítésében. Idetartoznak továbbá a központi vagy helyi költségvetési szerv vagy költségvetési rend szerint gazdálkodó egyéb szervezet intézményei, amelyek nem kizárólagos alapfeladatként látnak el K+F-tevékenységet, vagy alapfeladatuk mellett a munkaidő egy részében kutatást végeznek (saját foglalkoztatottal és berendezéssel), illetve részt vesznek kiemelt programok teljesítésében vagy elnyert K+F-pályázat alapján K+F-célra folyósított összegekben részesültek. Ezek lehetnek múzeumok, könyvtárak, kórházak és egyéb közösségi szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint a döntően állami finanszírozású nonprofit szervezetek.

Felsőoktatási szektor

A felsőoktatási szektorba tartozik kutatóhelyként az az egyetemi, főiskolai szervezeti egység, amely az oktató-nevelő (gyógyító-megelőző) munka mellett, esetleg attól elkülönítve kutatási-fejlesztési munkát végez. Idesoroljuk az intézeteket, laboratóriumokat, tanszékeket, tanszékcsoportokat, klinikákat, továbbá a felsőoktatási intézmények mellett működő kutatóintézeteket.

Vállalkozási szektor

A vállalkozási szektorba tartozik kutatóhelyként az a vállalkozás, amely főtevékenységként vagy alaptevékenysége (árak, szolgáltatások előállítása, forgalmazása) mellett, saját eszközeivel, saját dolgozóival, saját szervezetben kutatási-fejlesztési tevékenységet végez. Ez a szektor fogja át a jogi személyiségű, illetve a jogi személyiség nélküli vállalkozásokat és a döntően nem állami finanszírozású nonprofit szervezeteket, amennyiben azok az előbbi feltételeknek megfelelnek.

Idetartoznak továbbá azok a gazdasági egységek, amelyek a 2008-as TEÁOR szerint pedig a 72.10 (Természettudományi, műszaki kutatás-fejlesztés), 72.20 (Társadalomtudományi, humán kutatás-fejlesztés) besorolással rendelkeznek, valamint azok a vállalkozások, amelyek jelentős feladatokat végeznek kiemelt programok teljesítésében, vagy elnyert K+F-pályázat alapján K+F-célra folyósított összegben részesültek.

A kutató-fejlesztő helyeken foglalkoztatottak K+F tényleges létszáma: azoknak a természetes személyeknek az állományi és az állományba nem tartozók együttes létszáma, akik a különböző szektorok kutatóhelyein K+F-tevékenységgel foglalkoznak (kutatók, kutatási segéd személyzet, egyéb támogató személyzet), függetlenül a kutatás-fejlesztésre fordított időtől.

Kutatók: olyan szakember, aki új tudományos ismeretek, termékek, eljárások, módszerek és rendszerek koncepciójával vagy megalkotásával, valamint az érintett projektek menedzselésével foglalkozik.

Kutatás-fejlesztési segéd személyzet: azok tartoznak ide, akiknek fő feladatuk ellátásához technikai ismeretekkel és tapasztalattal kell rendelkezniük egy vagy több tudományág területén, tudományos és műszaki feladatok ellátásával vesznek részt a K+F-ben, amely elméleti és gyakorlati módszerek alkalmazását igényli. Munkájukat általában a kutatók irányításával végzik. Idetartoznak a technikusok, a laboránsok, az asszisztensek stb.

Egyéb támogató személyzet: azok a fizikai és nem fizikai foglalkoztatottak, akik részt vesznek a K+F-projektekben, vagy az ilyen projektekhez közvetlenül kapcsolódnak, a K+F-munka feltételeit biztosítják, tevékenységük a K+F közvetlen szolgáltatásban áll.

Tudományos fokozattal rendelkezők: azok a magyar állampolgárok, akik Magyarországon vagy külföldön szerzett és Magyarországon honosított tudományos fokozattal rendelkeznek. Nem tartoznak ide azok a külföldi állampolgárok, akik Magyarországon szereztek tudományos fokozatot kivéve, ha Magyarországon telepedtek le, vagy tartós munkavállalás céljából itt tartózkodnak.

Teljes munkaidőjű foglalkoztatottakra átszámított létszám: a számított létszám a K+F-tevékenységgel foglalkozó személyek tényleges létszáma a K+F-tevékenységre vetített, teljes munkaidőre átszámítva. A kutatás-fejlesztésre fordított időnek a teljes munkaidőhöz viszonyított arányával súlyozott tényleges létszám adja a számított létszámot.

A munkaidő megoszlására vonatkozó számítást – minden egyes foglalkozási csoportra vonatkozóan – az adatszolgáltatók végzik el.

Kutatás-fejlesztési ráfordítás: a K+F-ráfordítás, a K+F-költség és a K+F-beruházás áfa nélküli együttes összege, bármilyen hazai vagy külföldi forrásból származik, függetlenül attól, hogy a pénzforrás eredetileg kutatás-fejlesztésre vagy más célra állt rendelkezésre. A K+F-ráfordítás – a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően – a saját szervezetben végzett („falakon belüli”) tevékenység ráfordításait méri. Az összes K+F-ráfordítás az egyes szektorokhoz (államháztartási, felsőoktatási, vállalkozási) tartozó kutatóhelyek K+F-költségeinek és K+F-célú beruházásának összege, kiegészítve a K+F-statisztikában nem jelentkező – nem a kutatóhelyek által közvetlenül felhasznált –, a tudományos fokozattal rendelkezők tiszteletdíjára, illetménykiegészítésére, valamint az ösztöndíjasok illetményére kifizetett összegekkel.

Kutatás-fejlesztési költség: a saját szervezetben végzett kutatás-fejlesztési tevékenységgel összefüggő költségek összessége. A kutatás-fejlesztés költsége a saját foglalkoztatottakkal, saját berendezéssel végzett K+F-munka költségeit jelenti, akár saját célra végzett K+F-tevékenységként elszámolt, akár szerződés, megrendelés alapján végzett kutatás-fejlesztésről van szó. A költség a személyi jellegű ráfordításokat, az anyagköltséget (áfa nélkül), az igénybe vett szolgáltatások értékét (áfa nélkül) és az egyéb költségeket (áfa nélkül) tartalmazza. A K+F-tevékenység költségeként nemcsak a közvetlen,

hanem a közvetett költségeket, így pl. a K+F általános költségei is elszámolásra kerülnek, viszont az amortizáció – a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően – nem. A kutató-fejlesztő helyek összes K+F-költsége az egyes szektorokba (államháztartási szektor, felsőoktatási szektor, vállalkozási szektor) tartozó kutatóhelyek K+F-költségeinek áfa nélküli összege.

2018-tól a nemzetközi módszertan (Frascati Manual 2015) szerint az egyéb költségek tartalmazzák a nem állományba tartozók személyi jellegű ráfordításait is.

A K+F-költségek nem tartalmazzák a kapcsolódó tevékenységek (a tudományos célú szolgáltatás, a termelőtevékenység, a nem tudományos célú szolgáltatás) költségeit és az amortizációt.

Kutató-fejlesztési beruházás: a tárgyévben felmerült, közvetlenül a kutatás-fejlesztés végzését elősegítő, annak eszközéül – egy évnél hosszabb ideig – szolgáló, új és használt tárgyi eszközök és számítógépes szoftverek beszerzésének áfa nélküli értéke. Beruházásnak minősül a tárgyi eszközök, számítógépes szoftverek beszerzése, előállítása, saját vállalkozásban történő kivitelezése, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig végzett tevékenység, továbbá mindaz a tevékenység, amely az egyedi tárgyi eszközhöz közvetlenül vagy közvetve hozzákapcsolható, ideértve a hitel igénybevételt és a biztosítást is. Az ezekkel kapcsolatosan felmerült költségek, ráfordítások a beszerzési ár részét képezik.

2018-tól a nemzetközi módszertan (Frascati Manual 2015) szerint a beruházások tartalmazzák az immateriális javak (vagyon értékű jogok, szellemi termékek) beszerzésére fordított összegeket is.

A K+F tárgyat képező gépek, műszerek, szoftverek beszerzési, előállítási költségei a beruházási adatokban **nem** szerepelnek.

A beruházások az alábbiakat tartalmazzák:

- építési (földterületek és épületek) beruházás,
- gép-, műszer-, berendezés- és informatikai beruházás,
- informatikai információs és kommunikációs beruházás
- járműberuházás
- egyéb beruházás
- számítógépes szoftver,
- vagyoni értékű jogok,
- szellemi termékek.

A K+F-ráfordítások pénzügyi forrásai szerinti számbavétel azt részletezi, hogy a – nemzetgazdasági szintű – ráfordításoknak kik voltak a finanszírozói, illetve milyen pénzforrások felhasználására került sor.

A K+F-statisztikában az alábbi pénzügyi forrásokat különböztetjük meg:

- vállalkozások,
- állami költségvetés (2006-tól az állami költségvetéshez tartoznak az önkormányzatok is)
- felsőoktatási forrás (2018-ig az állami költségvetési forrás tartalmazta)
- nonprofit szervezetek (2006-tól szerepelnek önálló forrásként, addig az egyéb hazai forrás részei voltak),
- az egyéb hazai forrás (2006-ig szerepelt külön pénzügyi forrásként, és a nonprofit szervezeteket, valamint az önkormányzatokat tartalmazta),
- külföldi forrás.

A megfigyelés egy éves időtartamra vonatkozik.

A kutató-fejlesztő helyek osztályozásai

A kutató-fejlesztő helyek besorolása:

- A tudományág, ágazat, alágazat szerinti osztályozás a K+F-kutatóhelyeket csoportosítja a kutatás-fejlesztési tevékenységükre jellemző tudományterület alapján. A nemzetközi besorolási rendszer 2007-től változott.
- A gazdasági tevékenység jellege szerinti osztályozás az „A gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere és a tevékenységek tartalmi meghatározása” c. nomenklátúra alapján történik (a TEÁOR 2008-tól változott);
- A vállalkozások osztályozása létszám-kategória és a végső irányítást gyakorló szerint történik.

GBARD: költségvetési alapú adatok. A központi állami költségvetésben K+F-célra tervezett, illetve az annak terhére ténylegesen kifizetett összegeket tartalmazza társadalmi-gazdasági célok szerinti bontásban, függetlenül annak tényleges felhasználásától.

Módszertan a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (2011-ig Magyar Szabadalmi Hivatal) adataihoz

Szabadalom: a szabadalom a találmányok jogi oltalmát biztosítja azáltal, hogy a szabadalom tulajdonosa számára a versenytársakhoz képest előnyösebb pozíciót teremt a termékek és technológiák piacán. Jogi védelem alá vont minden új, feltalálói tevékenységen alapuló, iparilag alkalmazható találmány.

Védjegy, védjegyoltalom: iparjogvédelmi fogalom. Áruk vagy szolgáltatások megkülönböztetésére alkalmas, grafikailag ábrázolható megjelölés. A védjegyoltalom a védjegyek jogi oltalmát biztosító oltalmi forma.

Használati minta, használati mintaoltalom: a találmányok egyik iparjogvédelmi oltalmi formája a szabadalmi oltalom mellett. Tárgyak kialakítására, szerkezetére vagy részeinek elrendezésére vonatkozó megoldás. A használati mintaoltalom a szabadalmazható találmány színvonalát el nem érő új szerkezeti kialakítások védelmére szolgáló oltalmi forma.

Formatervezési/ipari minta, formatervezési/ipari mintaoltalom: bármely iparilag előállítható termék formai kialakítása, a termék egészének vagy részének megjelenése, amelyet magának a terméknek vagy a díszítésének külső jellegzetességei eredményeznek. A formatervezési/ipari mintaoltalom az ipari termékek külső formájának jogi oltalmát biztosító oltalmi forma.

Az innováció módszertana

Az adatgyűjtés nemzetközi módszertana

A vállalkozások innovációs adatfelvétele a nemzetközi ajánlások alapján összeállított 2132. OSAP számú adatgyűjtéssel történik. A felvétel módszertani alapja az Európai Bizottság 995/2012/EU rendelete, valamint az OECD Oslo Kézikönyvének megújított, negyedik, 2018-as kiadása.

A 2018. évi adatgyűjtés az első, amely a megújított módszertan alapján történt (megfigyelt időszak: 2016–2018), ennek eredményeként bizonyos mutatók csak korlátozottan összehasonlíthatók a korábbi időszak adataival.

A megfigyelés köre

Az adatfelvétel megfigyelési célsokaságába (a viszonyítási alapként jelölt összes vállalkozás) azok a legalább 10 fős gazdasági szervezetek tartoznak, amelyek a Bányászat (B), Feldolgozóipar (C), Villamosenergia-, a gáz, gőzellátás, légkondicionálás (D); Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés (E); Nagykereskedelem (G46); Szállítás, raktározás (H); Információ, kommunikáció (J), Pénzügyi, biztosítási tevékenység (K); valamint a Szakmai, Tudományos, Műszaki tevékenység (ágon belüli Építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés; Tudományos kutatás, fejlesztés; Reklám, piackutatás (M 71–73) ágakban, ágazatokban működnek. A 10 fő alatti gazdasági szervezetek nem tartoznak a megfigyelési körbe. A 100 főt vagy annál többet foglalkoztatókra az adatfelvétel teljes körű, az azoknál kisebbekre, de legalább 10 fősekre mintavételes.

A nemzetközi módszertannak összhangban a megfigyelt ágazatok köre a CIS2012-es adatgyűjtés során bővült a Film, video, televízióműsor gyártása, hangfelvétel kiadás (J59); a Műsor-összeállítás, műsorszolgáltatás (J60); a Tudományos kutatás (M72) és a Reklám, piackutatás (M73) ágazatokkal.

A célsokaságra vonatkozó nyilvántartás a Gazdasági szervezetek regisztere (GSZR).

Az Eurostat adatpublikálásával összhangban a vállalkozások adatait három létszám-kategória mentén tesszük közzé, ezek: kisvállalkozás (10-49 fő), közepes méretű vállalkozás (50-249 fő), és

nagyvállalkozás (250 fő és afölötti). Az Európai Bizottság európai innovációs rangsor módszertanával összhangban az ún. kis és közepes méretű vállalkozások együttes kategóriájának használata a KKV-specifikus kritériumok nélkül történik, ebben az esetben a KKV-kategória a 10–249 főt foglalkoztató vállalkozások adataira utal.

Innováció

Új vagy továbbfejlesztett termék vagy üzleti folyamat, vagy ezek kombinációja, ami jelentősen különbözik a vállalkozás korábbi termékeitől vagy üzleti folyamataitól, továbbá termék esetén annak piacra vezetése megtörtént, üzleti folyamat esetén pedig megtörtént a folyamat bevezetése a vállalkozáson belül.

Az innovációnak két fő típusa van: termékinnováció és üzletifolyamat-innováció.

Az innováció feltétele – a módszertan lényeges, új eleme –, hogy a vizsgált időszakban a vállalkozásnak a terméket elérhetővé kellett tennie a potenciális fogyasztók számára, üzleti folyamat esetén a vállalkozásnak a folyamatot be kellett vezetnie a vállalkozáson belül, azaz használnia kell belső folyamataiban vagy külső kapcsolataiban.

Az innovációnak nem feltétele – hasonlóan a korábbi módszertanhoz –, hogy a vállalkozás maga fejlessze a terméket, ez történhet a vállalkozáson belül, vagy más vállalkozással, szervezettel együttműködésben, avagy a vállalkozás át is veheti azt más vállalkozástól, szervezettől. A módszertan ezzel elismeri, hogy az innováció magában foglalja a meglévő technológiák és módszerek gazdaságon belüli megosztását és átvételét (ez jelenti az innováció diffúzióját).

Termékinnováció

Olyan új vagy továbbfejlesztett áru vagy szolgáltatás, amely jelentősen különbözik a vállalkozás korábbi áruitól vagy szolgáltatásaitól, és amelynek piacra vezetése megtörtént.

A termékinnovációnak jelentős javulást kell tartalmaznia egy vagy több terméktulajdonságban, vagy teljesítményjellemzőben. A termékinnovációba beletartozik a digitális termékek vagy szolgáltatások innovációja, valamint innovációnak minősülnek a termékdizájnban megvalósított jelentős változtatások is.¹ Nem minősül termékinnovációnak a más vállalkozástól vásárolt új termék viszonteladása, és a kisebb, kizárólag esztétikai jellegű változtatások.

A termékinnovációnak két típusát különböztetjük meg a termék típusai alapján:

- áruinnováció
- szolgáltatásinnováció.

Termékinnováció esetén az újdonság foka szerint lehet:

- piacon új termék, amellyel azonos, vagy amelyhez nagyon hasonló terméket a versenytársak korábban nem kínáltak;
- a vállalkozás számára új termék, amellyel azonos, vagy amelyhez nagyon hasonló terméket a versenytársak korábban kínáltak.

Üzletifolyamat-innováció

Olyan új vagy továbbfejlesztett üzleti folyamat egy vagy több üzleti funkcióban, amely jelentősen eltér a vállalkozás korábbi üzleti folyamataitól, és megtörtént a bevezetése a vállalkozáson belül.

¹ 2018 előtt a termékdizájnban megvalósított jelentős változtatások marketinginnovációnak minősültek.

Az üzletifolyamat-innováció típusainak meghatározása az alapján történik, hogy a vállalkozás mely üzleti funkcióban használja az új vagy jelentősen továbbfejlesztett üzleti folyamatot.²

Az üzletifolyamat-innováció bevezetése az alábbi üzleti funkcióban mehet végbe:

1. termék-előállítási vagy szolgáltatásnyújtási, vagy fejlesztési módszerek (2018-ig a termék-előállítás és a szolgáltatásnyújtás az eljárásinnováció része volt, a fejlesztési folyamat módszerei 2018-ban bevezetett új elem),
2. logisztikai, szállítási vagy elosztási módszerek (2018-ig az eljárásinnováció része),
3. információfeldolgozási vagy kommunikációs módszerek (2018-ig az eljárásinnováció része),
4. számviteli vagy egyéb adminisztratív tevékenységek módszerei (2018-ig az eljárásinnováció része),
5. eljárások (az üzleti menedzsment vagy a vállalatirányítás eljárásai) vagy a külső kapcsolatok szervezésének üzleti gyakorlatai (2018-ig a szervezeti-szervezési innováció része),
6. a felelősségi körök, a döntéshozatal vagy az emberierőforrás-menedzsment szervezésének módszerei (2018-ig a szervezeti-szervezési innováció része),
7. a marketing vagy az értékesítés módszerei (2018-ig a marketinginnováció az innováció egyik fő típusa volt, 2018-tól bővült az *értékesítés módszereivel*, de a termékdizájn innovációja átkerült a termékinnovációba).

Innovatív vállalkozás

Az a vállalkozás, amely a vizsgált időszakban egy vagy több innovációról tesz jelentést. Az innováció lehet egyedül a vállalkozásé, de lehet más vállalkozással közös innováció is.

Innovatív vállalkozás a vizsgált időszakban az innovációnak legalább egy, bármely típusát bevezette.

Megjegyzés: 2018-ig az „innovatív szervezet” fogalom jelölte azon vállalkozásokat, amelyek a vizsgált időszakban innovációs tevékenységet folytattak, de a bevezetett innováció nem volt feltétel. 2018-tól „az innovációs tevékenységet végző vállalkozás” fogalom felel meg a korábbi „innovatív szervezet” fogalomnak.

Innovációs tevékenységek

Az innovációs tevékenységek magukban foglalják egy vállalkozás összes olyan fejlesztési, pénzügyi és kereskedelmi tevékenységét, amelyek innovációt eredményeznek, vagy azt célozzák a vállalkozás számára.

Az innovációs tevékenységeken belül egyfelől megkülönböztetjük a kutatás-fejlesztés alapú, valamint a nem kutatás-fejlesztés alapú innovációs tevékenységeket. Az innovációs tevékenység akkor minősül kutatás-fejlesztés alapúnak, amennyiben a vállalkozás rendelkezett saját (házon belüli), vagy kiszervezett kutatás-fejlesztési tevékenységgel. A saját (házon belüli) kutatás-fejlesztési tevékenység lehet folyamatos, ha a vállalkozás állandó személyi állománnyal végezte azt, vagy ennek hiányában, alkalmoszerű K+F-tevékenység.

Az innovációs tevékenységek időbelisége és eredménye alapján megkülönböztetjük:

- a megfigyelt időszakban befejezett és bevezetett innovációt eredményező,
- a befejezett, de innovációt nem eredményező
- a megfigyelt időszak végén folyamatban lévő
- a megfigyelt időszakban abbahagyott, felfüggesztett innovációs tevékenységeket.

² Az *Oslo Kézikönyv, 2018* a vállalkozások üzleti funkcióinak és ehhez kapcsolódva az üzletifolyamat-innovációnak hat típusát különbözteti meg. Az innovációs adatok jobb időbeli összehasonlíthatóságának biztosítása érdekében a CIS közösségimodell-kérdőív hét kategóriát használ.

Innovációs tevékenységet végző vállalkozás

Az a vállalkozás, amely a vizsgált időszakon belül bármikor egy vagy több innovációs tevékenységet végzett (azaz új vagy továbbfejlesztett termék vagy üzleti folyamat fejlesztését vagy bevezetését célzó tevékenysége volt). Az innovációs tevékenységgel rendelkező vállalkozás lehet innovatív vagy nem innovatív vállalkozás a megfigyelt időszakban.

Innovációs ráfordítások

Egy vállalkozás (vagy vállalkozások csoportjának) innovációs tevékenységéhez kapcsolódó gazdasági ráfordításai (költségek és beruházások). A ráfordítások kapcsolódhatnak saját, falakon belüli vagy külső, más szervezethez kiszervezett, más szervezettől vásárolt innovációs tevékenységhez. Ez alapján megkülönböztetjük a saját K+F-ráfordításokat és a kiszervezett K+F-ráfordításokat.

A *nem K+F-alapú innovációs tevékenységek ráfordításai* magukban foglalják a K+F-en kívüli innovációval foglalkozó személyi állomány költségeit, az innovációhoz szükséges más vállalkozástól vásárolt szolgáltatások, anyagok, készletek beszerzésének költségeit, az innovációhoz szükséges beruházási javak kiadásait (gépek, berendezések, szoftverek, szellemi tulajdonjogok, épületek, stb.) és egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható K+F-en kívüli kiadásokat.

A kutatás-fejlesztés- és az innovációstatisztika módszertana közötti kapcsolat

A kutatás-fejlesztés és az innováció nemzetközi statisztikai módszertana egymással harmonizált (Frascati Manual 2015, Oslo Manual 2018), de az adatgyűjtések több ponton eltérnek, amelyeket az eredmények értelmezésekor figyelembe kell venni. A kiszervezett/vásárolt kutatás-fejlesztési tevékenységek adatait (pl. ráfordításadatokat) csak az innovációs adatgyűjtés tartalmazza. Ugyanakkor az innovációs adatok csak a megfigyelt nemzetgazdasági ágakban, ágazatokban működő 10 fő feletti vállalkozásokra vonatkoznak, míg a K+F-adatgyűjtés a nemzetgazdaságot teljeskörűen megfigyeli.